

Sysselsättning och arbetsmarknad

Arbetsmarknadsläget

De av SCB nyligen redovisade sysselsättningssiffrorna redovisar sysselsättningen för 2009. Arbetsmarknadsstatistiken släpar efter men siffrorna belyser väl de förändringar som lågkonjunkturen inneburit för Umeå.

Det samhällsekonomiska läget har dock förbättrats relativt snabbt. 2009 års varsel ersattes under 2010 av ökad produktion och nyanställningar inom främst industriföretagen i Umeå.

Färre jobb i Umeå under 2009

Under 2009 minskade antalet förvärvsarbetande med arbetsplats i Umeå kommun med knappt 1 800 personer jämfört med året innan.

Hyfsad tillväxt av jobb sedan 2000

Det kan bli rejäla svängningar på arbetsmarknaden mellan enskilda år. Sysselsättningsförändringar måste därför ses i ett längre tidsperspektiv. Under perioden

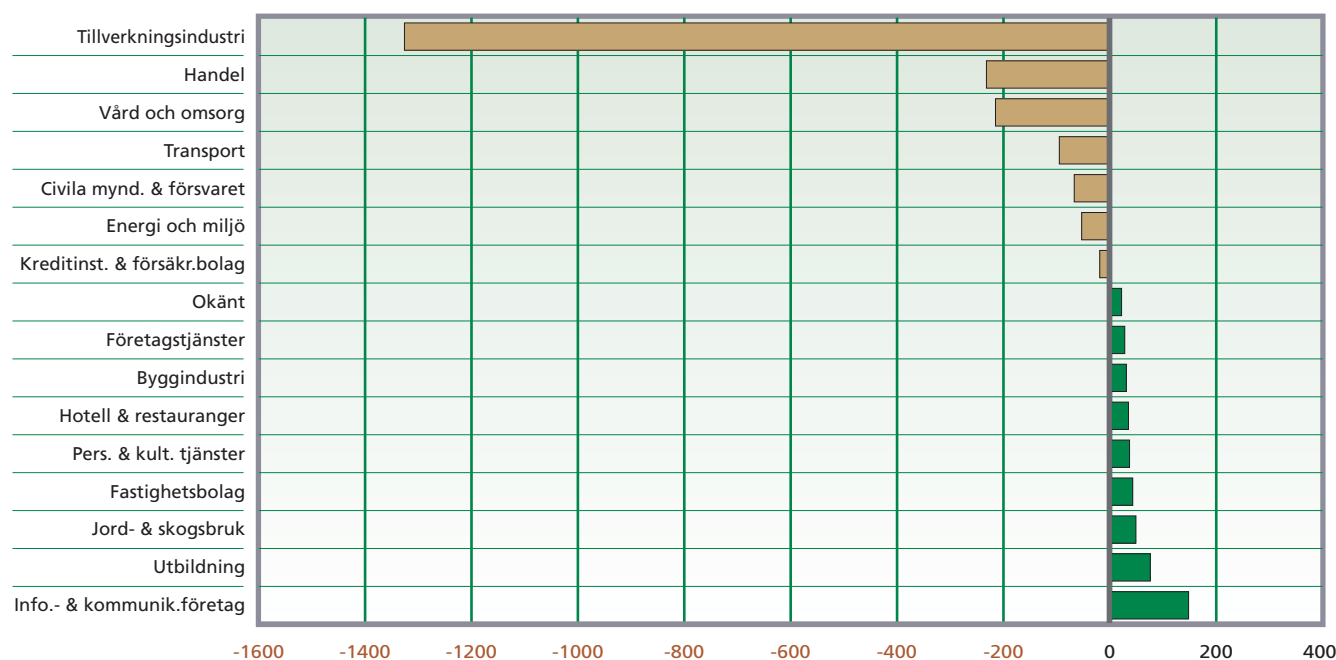
2000–2009 har Umeå fått 4 800 fler arbetstillfällen vilket innebär 540 nya jobb per år i genomsnitt. Företagstjänster och vård och omsorg är de branscher som har haft störst tillväxt mätt i antal sysselsatta.

Branscutvecklingen de senaste åren

Statistiken från SCB redovisas för 15 olika branscher. Tillverkningsindustrin är den bransch som drabbats klart hårdast av lågkonjunkturen. Nedgången är hela 1 300 personer åren 2007–2009 vilket motsvarar en minskning med 19 procent av antalet sysselsatta inom den branschen. Under 2010 har dock tillverkningsindustrin återhämtat sig till stora delar.

Handel samt vård och omsorg har minskat med drygt 200 arbetstillfällen under samma tid. Det motsvarar minskningar med 4 respektive 2 procent. Informations- och kommunikationsföretag har gått emot strömmen och visar ett ökat antal sysselsatta även under lågkonjunkturåret 2009.

Förändring av antalet sysselsatta 2007–2009 efter bransch

Kontaktpersoner

Tordleif Hansson, utvecklingsavdelningen, tel. 090-16 12 49, tordleif.hansson@umea.se

Annalena Löfgren, utvecklingsavdelningen, tel. 090-16 12 42, annalena.lofgren@umea.se

Peter Thuresson, utvecklingsavdelningen, tel. 090-16 23 70, peter.thuresson@umea.se

Näringsstruktur

Den största branschen i Umeå är vård och omsorg med 12000 sysselsatta. Det motsvarar drygt vart femte jobb i Umeå. Vår näst största bransch är utbildning med 8800 förvärvsarbetande följt av handel (6 000 sysselsatta) och tillverkningsindustri (5 600 sysselsatta).

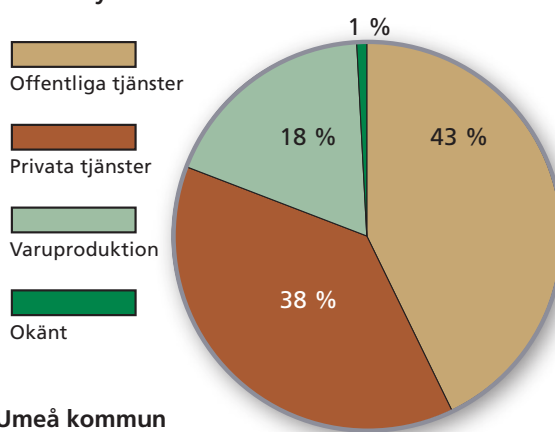
Under hela 00-talet till och med år 2008 var tillverkningsindustrin Umeås tredje största bransch.

Ett annat sätt att studera förändringar i näringsstrukturen är att följa den historiska utvecklingen med en grövre indelning av sektorer; offentliga respektive privata tjänster samt varuproduktion.

Den långsiktiga utvecklingen är att privata tjänster ökar mest, offentliga tjänster ökar något medan varuproduktion minskar. Det är den långsiktiga trenden. Över tid har varuproduktionen minskat mycket i sysselsättning men det är möjligt att den genererar minst

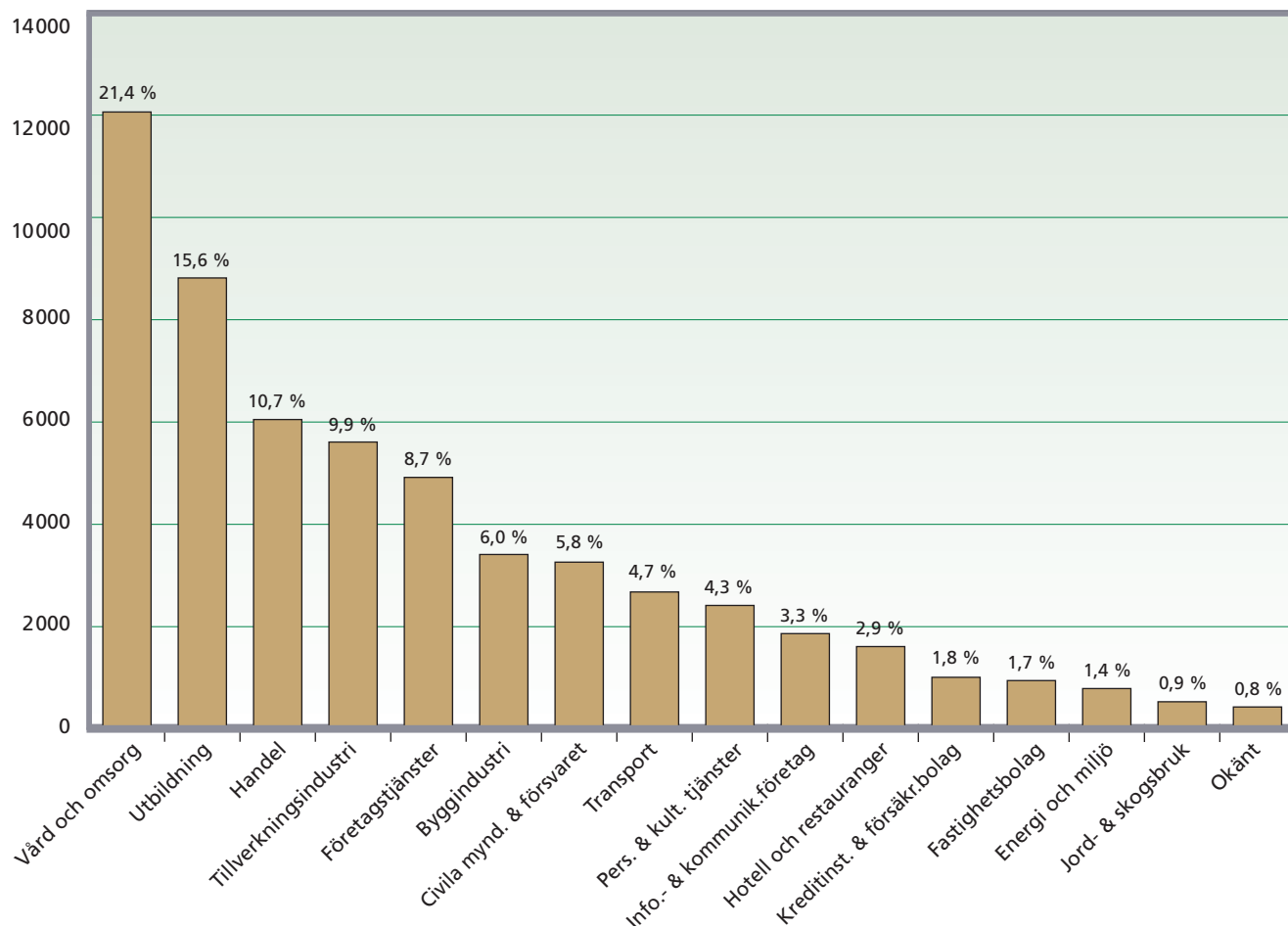
lika mycket jobb nu som tidigare. Orsaken är att varuproduktionen blivit mer renodlad. De varuproducerande företagen köper nu mer företagstjänster inom exempelvis personal- och ekonomiområdet och andra konsulttjänster än de gjort tidigare. Det framgår dock inte av statistiken.

Andel sysselsatta i olika sektorer år 2009

Antal förvärvsarbetande 2009 efter näringsgren med arbetsplats i Umeå kommun
Vid staplarna redovisas andelen i procent av totala antalet förvärvsarbetande

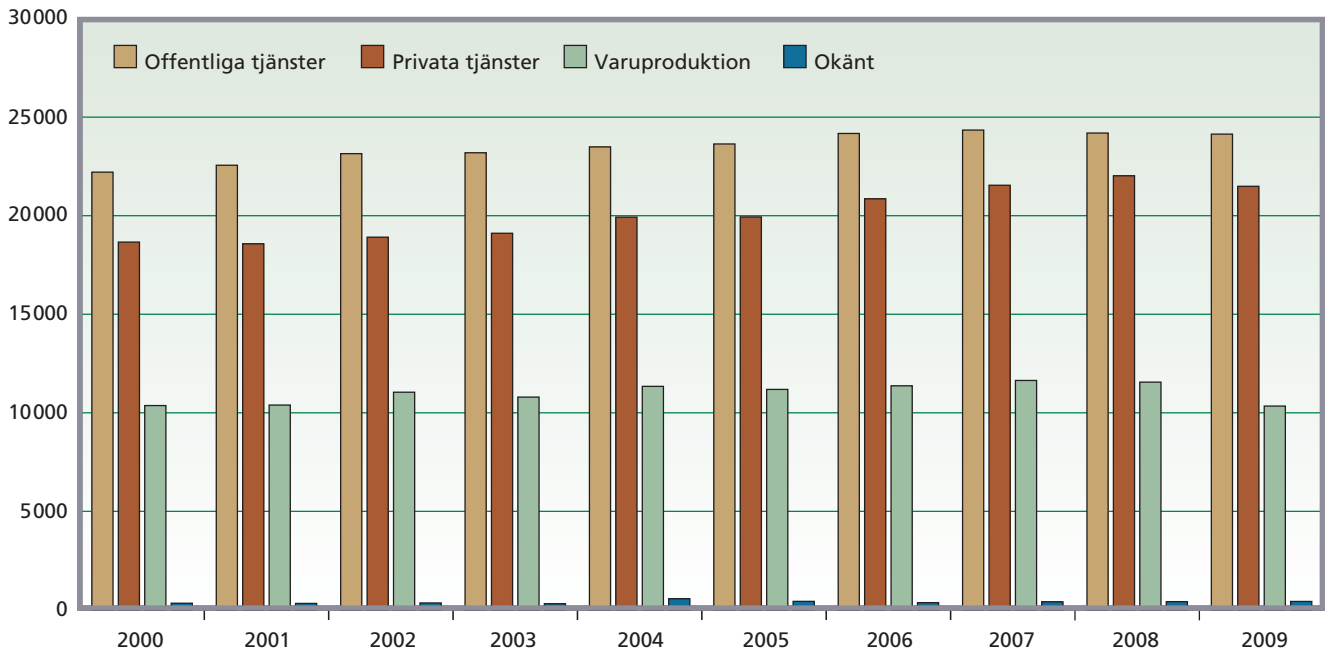
Antal sysselsatta

Umeå har en liten annorlunda struktur jämfört med riket som helhet. En större andel är verksamma inom offentliga tjänster och följaktligen har Umeå något mindre andelar än riket inom privata tjänster och varuproduktion.

Om vi jämför de olika branschernas procentuella andelar av Umeås arbetsmarknad är skillnaderna små vid en jämförelse mellan åren 2000 och 2009. Privata tjänster har ökat något på bekostnad av varuproduktion.

Antal sysselsatta efter sektor åren 2000–2009

Pendling

Det totala pendlingsutbytet till och från andra kommuner var 2009 drygt 11 700 personer. Inpendlingen var 6 800 personer. Det innebär att var åttonde person (cirka 12 procent) som förvärvsarbetar i Umeå bor i en annan kommun. Det är en ganska stabil siffra.

Såväl in- som utpendlingen har totalt sett minskat under lågkonjunkturen. Pendlingsnettot (inpendling minus utpendling) har dock ökat och det är kvinnorna som står för hela den ökningen framförallt genom minskad utpendling till annan kommun.

År	Pendling	Män	Kvinnor	Totalt
2007	In	4 209	2 783	6 992
	Ut	3 049	2 183	5 232
	Brutto	7 258	4 966	12 224
	Netto	+ 1 160	+ 600	+ 1 760
År	Pendling	Män	Kvinnor	Totalt
2009	In	4 038	2 800	6 838
	Ut	2 929	1 962	4 891
	Brutto	6 967	4 762	11 729
	Netto	+ 1 109	+ 838	+ 1 947

De färskaste siffrorna för pendling fördelat på kommuner visar liksom tidigare att utpendlingen är störst till Stockholm (675 personer) och Vännäs (539 personer). När det gäller inpendling dominerar grannkommunerna med Vännäs i topp (nära 1 700 personer) följt av Nordmaling och Robertsfors (bägge knappt 900).

Förvärvsgrad

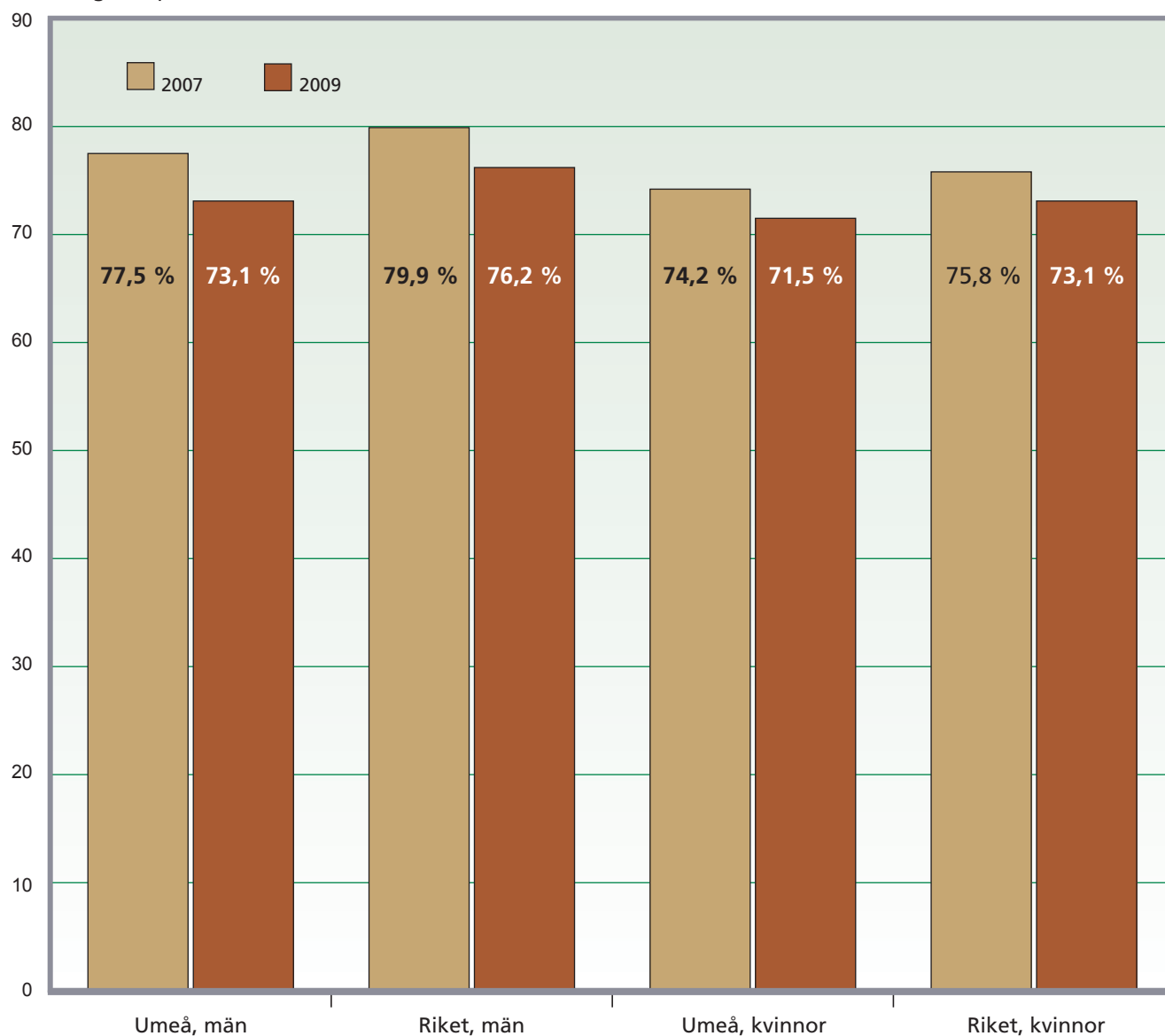
Lågkonjunkturen visar sig när vi tittar på utvecklingen av hur stor andel av befolkningen som förvärvsarbetar. Förvärvsgraden har gått ner mellan åren 2007 och 2009. För kvinnorna ligger nedgången i paritet med riksgenomsnittet, medan männen i Umeå har drabbats något hårdare än männen i riket som helhet.

Kvinnornas nedgång är 2,7 procentenheter såväl i Umeå som i riket, medan männen i Umeå har en minskad förvärvsfrekvens med 4,4 procentenheter jämfört med 3,7 procentenheter för riket totalt.

Umeå har i likhet med andra universitetsorter en något lägre förvärvsgrad än riksgenomsnittet.

Förvärvsgrad i Umeå och riket 2007 och 2009 efter kön och ålder (20–64 åringar)

Förvärvsgrad i procent

Könsmönster i arbetslivet

Kvinnorna utgör drygt 48 procent, eller knappt 27 300 av de 56 400 förvärvsarbetande i Umeå kommun.

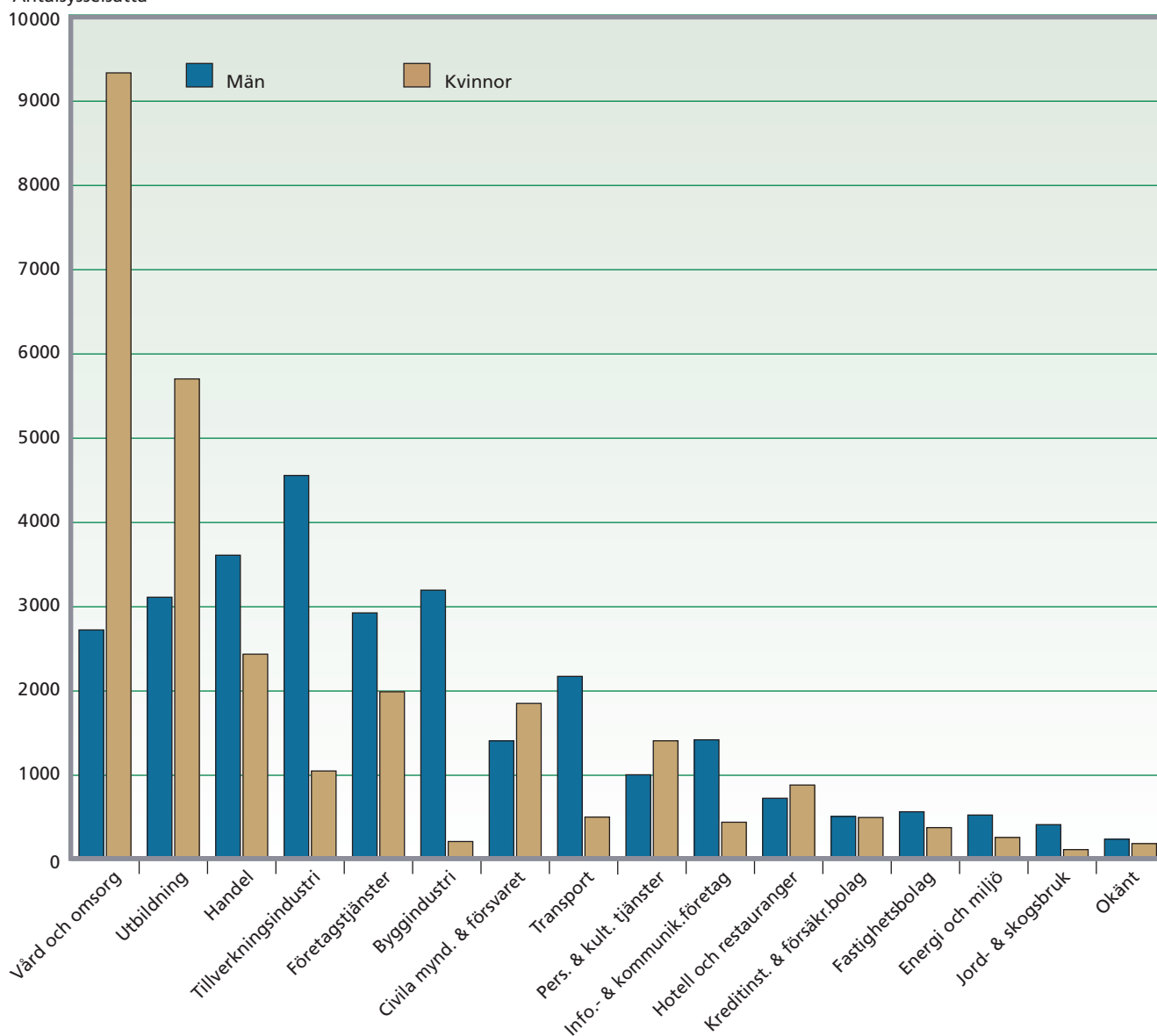
Vård och omsorg samt utbildning är kvinnodominerade branscher. De är också de två största branscherna sett till antalet sysselsatta. Männerna dominerar framförallt inom byggverksamhet, tillverkningsindustri, transport, jord- och skogsbruk samt informations- och kommunikationsföretag.

Värt att notera är att den jämnaste könsfördelningen finns inom kreditinstitut och försäkringsbolag samt inom hotell och restaurang.

SCB har gjort vissa justeringar i näringsgrensindelningen. Det går därför inte att få könsuppdelade uppgifter över en längre tidsperiod. Tidigare, inte helt jämförbara data, visar dock att de senaste årens utveckling inte har ändrat rådande könsmönster på arbetsmarknaden.

Antal förvärvsarbetande 2009 efter näringsgren och kön med arbetsplats i Umeå kommun

Antalsysselsatta

Hur står sig Umeå jämfört med andra större kommuner och riket?

Sysselsättningsutvecklingen sedan år 2000 i Umeå uppvisar liknande svängningar som för riket. Sett för hela perioden har Umeås arbetsmarknad dock vuxit betydligt mer än för riket totalt; 9,4 procent jämfört med 5,6 procent för riket.

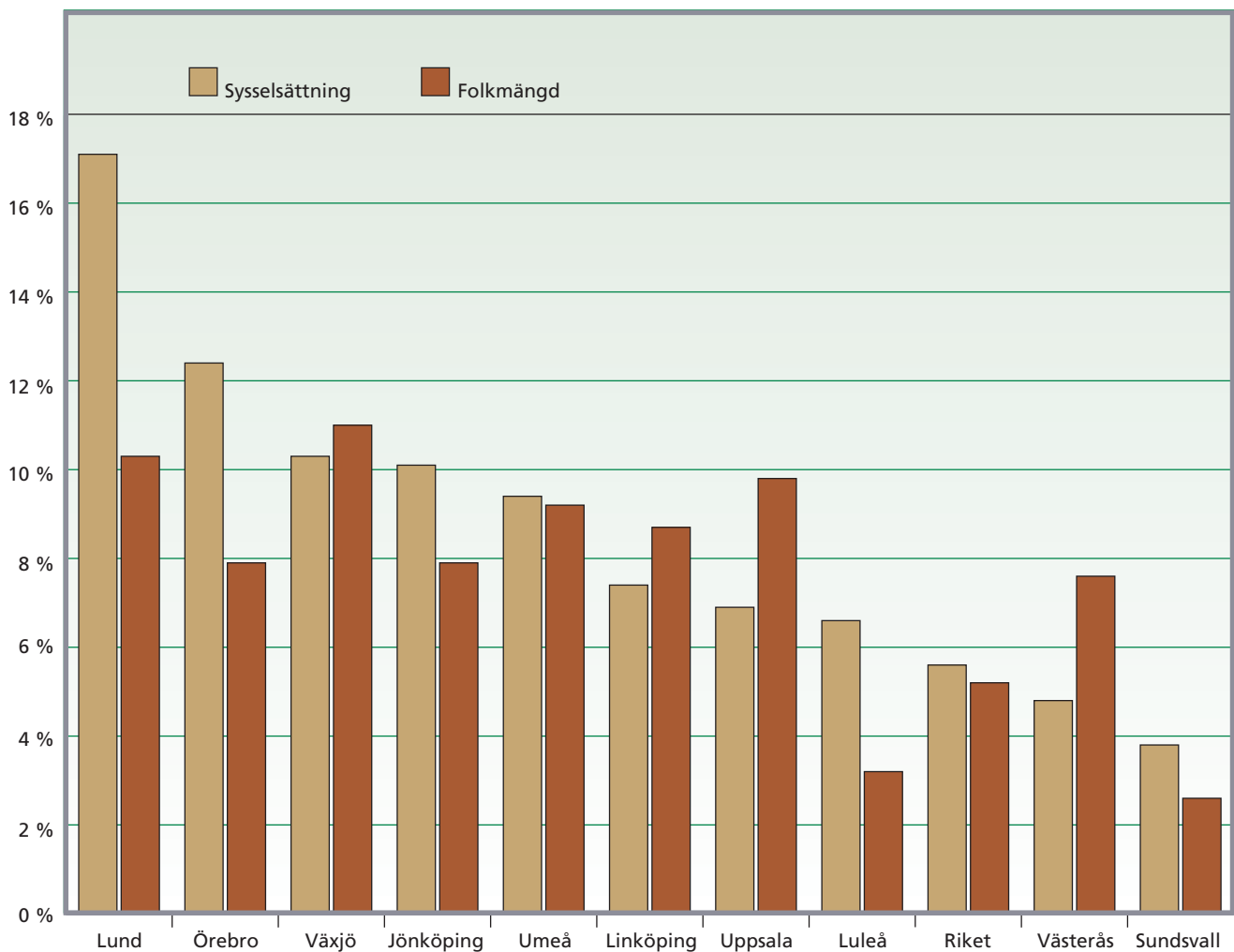
Det finns andra kommuner som också uppvisar en god tillväxt på arbetsmarknaden. Nedanstående figur visar att Lund har haft en mycket stark utveckling. Detsamma gäller även Örebro, Växjö och Jönköping.

Linköping, Uppsala och Luleå ökar mer än riksgenom-

snittet men mindre än Umeå. Västerås och Sundsvall visar en sämre utveckling än riket.

Befolkningsutvecklingen under perioden visas i samma figur. Växjö, Lund, Uppsala och Umeå är de kommuner som haft den starkaste procentuella befolkningsökningen. Naturligtvis är orsakerna till en sysselsättningsökning mer komplexa än bara ett rakt samband av en ökad folkmängd som i sin tur är summan av födelsenetto och flyttningsnetto. Bland dessa relativt stora kommuner ser vi dock indikationer på hur sambandet kan se ut.

Procentuell sysselsättnings- och befolkningsökning 2000–2009

Definitioner

Offentliga tjänster: summan av branscherna vård och omsorg, utbildning samt civila myndigheter och försvaret.

Privata tjänster: summan av branscherna handel, transport, hotell och restauranger, informations- och kommunikationsföretag, kreditinstitut och försäkringsbolag, fastighetsbolag, företagstjänster samt personliga och kulturella tjänster.

Varuproduktion: summan av branscherna jord- och skogsbruk, tillverkningsindustri, energi och miljö samt byggindustri.